

nost, da celo redno rodi neposredno na mladikah iz starega lesa odgnalih. Vzgojuje se navadno na brajdah ter se mu puščajo dolgi apnenci ali locni. Vino ni posebno dobro, in človek se ga mora privaditi, zato ni sposobno za občno trgovino. V dobrih letinah in legah ima 17 do 18 % sladkorja in 8 do 9 ‰ kisline. Priporočati ga ne smemo za kraje, kjer boljše vrste dobro vspevajo, v nekaterih neugodnih krajih pa zamore donašati največ dobička.

14. Kavčina modra, velika (blauer Kölner) je med cvetjem in po zimi kaj malo občutna, vspeva povsod. Najbolj ji prija visoka vzgoja in dolga rez na napnence ter je jako rodovitna. Daje obilo a bolj praznega vina, ki samo ni veliko vredno, a dobro za mešanje z močnejšim ali kislim vinom. 15 do 16 % sladkorja in 5 do 8 ‰ kisline.

Pisatelju se je zdelo potrebno v dodatku podati botanični opis raznih trt. Ta oddelek pride posebno tistemu prav, kateričitajo druge učenejšeknjige o tej stvari in jim marsikaj ni prav jasno, če ne poznajo natančno lastnostij raznih trt. Velike vrednosti je pa ta odstavek tudi za tiste, ki se pečajo z sajenjem tujih trt. Hvaležni pa moramo biti pisatelju, da je tudi navel nekatere postavne določbe, ki se tičejo trgovine s trtami, oproščenja davka od okuženih vinogradov in podpore vinogradnikom za novo zasajenje uničenih vinogradov. Večkrat ima kmetovalec veliko škodo baš vsled tega, ker ne pozna dobro postave.

Vsem vinorejcem in sploh vsem, ki se brigajo za trtorejo, priporočamo najtopleje to knjižico z željo, da bi se zvesto prebirala in da bi se njeni nauki tudi posnemali, da bi Slovenci potem od nje imeli zares mnogo sadu. Tudi naše slovstvo je s to knjižico nekaj pridobilo, ker v tem oziru slovensko slovstvo nikakor ni bogato.

Na to pisatelj temeljito in lahko umevno popisuje napravo vinogradov, razna dela po vinogradih. Ta odstavek dokazuje, da je knjigo pisal mož, ki pozna praktično obdelovanje vinogradov, in ni le svoje vednosti nabral po raznih knjigah. To pa daje knjigi še posebno vrednost.

Jako ustrezno bode pač mnogim tudi z računom, koliko stane zasajanje vinogradov. Račun je pri vsakem delu glavna stvar. Vinorejec se bode lotil pač obnovenja vinogradov z ameriškimi trtami še el, če bode iz računa spoznal, da mu obnovenje obeta dobiček.

Prav primerne so tudi na koncu „Razne drobtine“ v knjigi, kakor je koledar za cepljenje ameriških trt, gnojenje vinogradov in pa zanesljivi viri, kjer se dobe predmeti potrebni vinogradnikom. Večkrat se priprosto vinorejec v tacih stvareh ne ve kam obrniti.

Kmetijske raznoterosti.

Ržena moka dobra krma za konje. Na potovanjih je posebno dobra ržena moka kot krma za konje jahače. Moka se dene v vodo in žejen konj je ob jednom z vodo povžije. Konj se pri tem toliko ne zamudi, nego bi grizel oves. Ta moka je neškodljiva in daje konju moč.

Kako odvadiš krave, da se same ne sesajo? Trikrat na dan namaži kravi vime z vodo, v kateri si razstopil nekoliko aloe. Aloa se dobi po ceni v vseh lekarnah.

Sejanje kostanja. Če se ko stanj pomladi seje, naj se po zimi seme hrani v pesku. Bolje je pa, če se seje že jeseni in grede malo pokrijejo z listjem.

Poučni in zabavni del.

Slovanska knjižnica.

Gospod Andrej Gaberšček v Gorici začel je izdajati „Slovansko knjižico“. Prvi zvezek te knjižice je že izšel in prinaša na petih tiskanih polah povest iz češke zgodovine „Ratmir“, katero je spisal Jan. Vavrá, poslovenil pa Petrovič.

S „Slovansko knjižico“ se bode odpomoglo živi velikipotrebi, zato pa mora vsak rodoljub želeti, da „Slovanska knjižica“ lepo napreduje in se razširi v zadnjo slovensko vas, da budi slovenski in slovansko narodno zavest in seznanil naš narod z velikimi duševnimi deli sinov majke „Slave“. Tako podjetje je posebno sedaj bilo potrebno, ko nekaterniki začenjajo že nekako mrzeti narodnost in jih slovanska vzajemnost nekako bode.

Potreba leposlovnega pa tudi poučnega berila v lahko umljivi besedi se čuti vedno bolj pri nas, posebno tudi pri nežnem spolu. Ker ni lahko dobiti domačega primernege berila, posega se po tujih, večkrat ne baš priporočevanja vrednih proizvodih. Nemško slovstvo preplavlja naše kraje. Prav pravi izdajatelj v predgovoru, da naša dosedanja književna podjetja ne zadoščajo takej zahtevi, kajti enakege berila prihaja veliko premalo med slovenski svet, marsikaj pa, kar dobimo na polju naše leposlovneg književnosti, je tako drago, da ne more prodreti v širše narodove vrste, ki pa željno pričakujejo dobrega, zabavnega in mikavno poučnega berila.

Nikar pa misliti, da enake razmere se nahajajo le pri nas na Slovenskem, Ne, opázali smo jih celo pri velikih narodih, ki so pa tudi že pred leti spoznali potrebo ter začeli skrbeti za veliko zabavnega ali poučnega berila, ki se za majhno ceno širi hitro in lahko v najširše vrste narodove. Nemci, Italijani, Francozje in drugi večji narodi dobili so svoje univerzalne, narodne, zabavne itd. knjižnice, v katerih je izšlo že na stotine in tisuče snopičev za nizko ceno, ki omogoča tudi najrevnejšemu človeku, da si kupuje berila po svojem srcu in ukusu.

Za večjimi národi prišli so med Slovani prvi na vrsto bratje Čehi, ki se po pravici naziva „čtenářsky národ“ (čitateljski narod), kajti toliko časopisov in knjig izdaja in čita malokateri narod, kakor uprav češki. Razne knjižnice za narod dosegle so že na stotine snopičev, ki v veliko tišoč izvodih krožijo med narodom.

Med raznimi drugimi manjšimi narodi, ki so skušali iti za takim vzgledom, smo tudi mi Slovenci, ki se pa doslej z uspehom ne moremo hvaliti. Ali bodemo s „Slovansko knjižnico“ bolj srečni, pokaže prihodnost.

Kakor iz predgovora prvemu zvezku razvidimo, bode knjižica prinašala zabavne in poučne spise vseh slovanskih narodov, bodi si v prevodih, bodi si v izvirniku. Pričela je s prevodom češke povesti, za njo pa pridejo na vrsto ruske, poljske, slovaške, bolgarske, srbske, hrvaške itd.; poleg povestij bode prinašala tudi zbirke pesmij, zbirke narodnega blaga in poučne spise v poljudni, lahko umevni obliki. Marsikako pesem ali krajšo povestico drugih slovanskih narodov priobči v izvirniku in jej doda potrebnega pojasnila. Tako bo knjižnica utrjala pravo slovansko uzajemnost, ki ima glavno oporo v medsebojnem spoznavanju. Ko se bomo Slovani drug drugega dobro poznali, se bomo tudi iskreneje ljubili in čutili kot jedno samo veliko drevó, na katerem more zrasti blagoroden sad za ves stomilijonski narod slovanski.

Prinašala bode umeje se, tudi izvorne spise, kolikor jih bode pridobiti. Nekateri gospode pisatelje in pesnike je izdatelj pridobil za svoje podjetje. Gg. pisatelji imajo s „Slovansko knjižico“ najlepšo priliko, da svoje spise razširijo med narod.

Ker bo ta knjižica izhajala vsakih 14 dni, treba jej bo poleg gmotne tudi obilo duševne podpore. Zategadelj nujno izdatelj prosi vse slovenske rodoljube, ki čutijo v sebi sposobnost in voljo bodisi za prevajanje bodisi za izvorno pisateljstvo, naj blagovolé pridružijo se krogu naših sotrudnikov.

„Slovanska knjižnica“ pa ni namenjena otrokom, marveč odraslej mladini in starejšim ljudskim vrstam. Otrokom naj se ta knjižnica ne daje v roke, ker njim so namenjeni drugi spisi. Vsekakor pa se bode pazilo na to, da ne izide v tej knjižnici nič takega, nad čemur bi se mogel pameten človek spodtikati.

Kolikor se nam poroča, je izdatelj že več slovenskih pisateljev pridobil za svojo knjižico. Izide v kratkem več klasičnih slovanskih leposlovnih del v prevodih. Tako se napoveduje ruskega najboljšega pisatelja grofa Tolskega povest dva huzarja. V tej povesti nam ruski pisatelj slika jako živo na očetu in sinu ljudij dveh različnih dob. O tem delu se je tudi vnanja kritika jako hvali in je mej družim tudi jako hvali neki učeni jezuit v „Stimmen aus Maria Laach“.

Slišimo pa, da bode „Slovanska knjižica“ priobčila tudi več družih boljših del tega slavnega ruskega pisatelja, mej drugim njegove tri povesti, „Detstvo“, „Otročestvo“ in „Junost“, potem pa zanimivo povest iz ruskega narodnega življenja „Polikuška“.

Slovanska knjižica se bode pa ozirala tudi na literaturo manjših slovanskih narodov, ki so nam še manje znane, tako bode, kakor čujemo priobčila celo vrsto povestij iz bolgarskega slovstva, posebno zanimive domoljubne povesti od bolgarskega pisatelja Karavelova, potem najboljšo bolgarsko povest „Uboga rodbina“, katero je spisal metropolit trnovski Klemen.

Ker pa manjka dobrih poučnih spisov, je pač naše mnenje, da bi ne bilo napačno, če bi knjižica prinašala tudi razne poučne spise, ki se tičejo slovanstva, kakeršne

so ob svojem času prinašali znani „Slawische Blätter“ na Dunaji. Posebno bi bili morda umestni semtrtje krajši životopisi slavnih Slovanov, da zve naša mladina, da slovanskim narodom ne manjka slavnih mož, da se jim v tem oziru ni sramovati pred družimi narodi slovanskimi. Dobra vrejena slovanska knjižica bode vsekako veliko koristila slovenski narodni literaturi, posebno če bode redno izhajala. Seveda je treba, da slovensko občinstvo pridno posega po novi knjižnici in da tudi naši slovenski listi podpirajo po svoji moči novo podjetje.

Poučni in zabavni drobiž.

Ognjenik se je oživil. V japonski pokrajini Fukušina je začel bluvati ognjenik, o katerem se je mislilo, da je že davno ugasnil. V tej pokrajini je že pred petimi leti se oživel ognjenik, Bandaisasa, kateri že več let ni blual. Tedaj je bilo več vasi uničenih in na stotine ljudij poškodovanih. Majhna reka, ki teče mimo tega ognjenika se je zajezila in naredila 8 kilometrov dolge jezero. Letos je pa na drugi strani omenjene reke začel bluvati ognjenik Ivoson. Začel je bluvati lavo in kamenje. Ubilo je mej drugim dva inženjerja, ki sta preiskovala geološke razmere v tem kraji.

Največji svetilni stolp je zgrajen na nosu De-lja-Ges blizu Haura. Svetloba njegova je jednaka 2 1/2 milijona sveč. Seveda je svetloba električna.

Ženske v Evropi. Po naslednjih poročilih je v Evropi 4,005.558 žensk več nego moških. Razmerno največ žensk je na Portugal-kem in Norveškem, kjer pride 1091 žensk na 1000 mož. V Franciji je pa na 1000 moških 1007 žensk. Več moških nego žensk je v Italiji, Srbiji, Bosni in Hercegovini, Bolgariji, na Grškem in Rumunskem. V Italiji je natisoč moških 995 žensk, v Bosni pa še samo 896.

Vseučilišče in ženske. V Wallesu na Angleškem so sedaj osnovali vseučilišče, katero ima v določilih svojih, da so slušateljice na njem popolnoma enakopravne s slušatelji.

Novice.

— **Deželnozborska volitev v Celji.** Dne 21. nov. t. l. vršiti se ima volitev štajerskega deželnega poslanca namesto umrlega dr. Neckermann-a za mesta in trge: Celje, Brežice, Laški trg, Sevnica, Gornjigrad, Ljubno, Mozirje, Žalec in Vojnik. „Slovensko politično društvo za Štajersko“ postavilo je kot kandidata za to volitev g. dr. J. Hrašovca, odvetnika v Celju. Kandidat je poznat kot vrl rodoljub, ki pozna dobro razmere meščanov in tržanov imenovanih krajev. Ako vsi slovenski volilci pridejo složni na volišče, mora biti njih zmaga. — Kandidat nemškutarske stranke za to volitev je sodni pristav v Celji, dr. Wokaun.

— **Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico.** Koncem tega leta izstopijo iz ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice: 1. Iz trgovskega odseka I. in II. volilna kategorija, gg.: Fran Hren, Iv. Perdan in Fr. Ks Souvan; iz III. volilne kategorije, gg.: Toma Pavšler in Josip Ribič. 2.) Iz obrtnega odseka, I. volilna kategorija, g. Makso Krenner; iz II. volilne kategorije gg.: Orosl. Dolenc, Alojzij Jenko, Janko Kersnik, Filip Zupančič in Jernej Žitnik; iz III. volilne kategorije g. Ludovik Wriesnig. Vrh tega izstopi tudi g. Feliks Staré, ki je bil poklican v zbornico kot namestnik za umrlim dr. Jož. Poklukarjem v II. volilni kategoriji obrtnega odseka.